

Traktat ryski - odzyskane dziedzictwo

Tags

- [Aktualności](#)
- [Wystawy czasowe](#)

Traktat ryski - odzyskane dziedzictwo. 100-lecie traktatu ryskiego na Zamku

16 marca-31 grudnia 2021 r.

Jak prezentowałyby się wnętrza Zamku Królewskiego w Warszawie оголоcone z dzieł sztuki i narodowych pamiątek, bez widoków Warszawy Canaletta, obrazów historycznych Bacciarellego czy rzeźb Le Bruna? Trudno to sobie dzisiaj wyobrazić. Tak jednak było w okresie zaborów, kiedy do Rosji zostały wywiezione najcenniejsze eksponaty z zamkowej kolekcji, a ich miejsce zajęły symbole władzy carskiej.

18 marca 2021 r. przypadła 100. rocznica podpisania kończącego wojnę polsko-bolszewicką traktatu

pokojowego w Rydze, na mocy którego zostały wyznaczone granice państwa polskiego na wschodzie oraz uregulowano kwestie odszkodowań dla Polski (artykuł XI traktatu ryskiego zawierał postanowienia o zwrocie Polsce mienia kulturalnego, grabionego przez Rosję od 1772 r., stanowiąc punkt wyjścia do trwającej 15 lat rewindykacji polskich dóbr kultury).

Z tej okazji Zamek Królewski w Warszawie zaprasza na cykl wydarzeń upamiętniających to ważne porozumienie, dzięki któremu do Polski powróciło wiele bezcennych dzieł sztuki oraz pamiątek narodowych.

15 marca 2021 r. odbyło się uroczyste otwarcie wystaw: **Traktat ryski - odzyskane dziedzictwo**, przygotowanej przez Zamek Królewski w Warszawie, oraz **Gorzki pokój. Traktat ryski 1921 r. - autorstwa Instytutu Pamięci Narodowej**. W uroczystości udział wzięli: **Małgorzata Gosiewska**, Wicemarszałek Sejmu RP, **prof. Piotr Gliński**, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, **dr Jarosław Szarek**, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej oraz **prof. Wojciech Fałkowski**, Dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie.

Zapraszamy do obejrzenia filmu, w którym po wystawie *Traktat ryski - odzyskane dziedzictwo* wprowadzają jej kuratorzy: dr Magdalena Białonowska i Norbert Haliński:

Wystawie towarzyszy cykl **10 wykładów naukowych** (online). Najbliższy z nich odbędzie się **13 kwietnia 2021 r.** i będzie nosić tytuł *Znaczenia traktatu ryskiego w ewolucji norm prawno-międzynarodowych w zakresie integralności dziedzictwa kulturowego*, a wygłosi go prof. Wojciecha Kowalskiego z Uniwersytetu Śląskiego.

Od 16 marca do 31 grudnia 2021 r. w salach Zamku Królewskiego udostępniona jest **specjalna ścieżka zwiedzania** po Apartamentach Wielkim i Królewskim, z oznaczeniem dzieł sztuki, które zostały odzyskane na mocy postanowień traktatu ryskiego, a także reprodukcje zdjęć ukazujących zmiany w wyglądzie i wystroju sal od 1900 do 1939 r.

W dniach 16 marca–11 kwietnia 2021 r. w ramach **wystawy czasowej** w Sali Rady zaprezentowano zdjęcia i dokumenty związane z procesem rewindykacji polskich dzieł sztuki z Rosji sowieckiej oraz fotografie ukazujące wygląd sal zamkowych w okresie zaborów, I wojny światowej oraz II RP. Dokumenty i fotografie pochodzą ze zbiorów: Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Muzeum Warszawy oraz Archiwum i Biblioteki Naukowej Zamku Królewskiego w Warszawie.

Celem cyklu wydarzeń **Traktat ryski - odzyskane dziedzictwo** jest próba unaocznienia materialnego znaczenia traktatu ryskiego dla Zamku Królewskiego w Warszawie. Kuratorami wydarzeń na Zamku są **dr Magdalena Białonowska**, **Norbert Haliński** oraz **Paweł Tyszka**, a autorem projektu scenografii wystawy – **Jarosław Kłaput**.

Zamkowe wydarzenia uzupełniła wystawa **Instytutu Pamięci Narodowej *Gorzki pokój. Traktat ryski 1921 r.***, którą zaprezentowano na Dziedzińcu Zamku Królewskiego. Wystawa ukazała całościowy obraz zagadnień związanych z najważniejszą ugodą pokojową, jaką Polska podpisała jako samodzielny byt polityczny w minionym stuleciu. Jej założeniem było szerokie nakreślenie genezy traktatu pokojowego, zawartego po zwycięskiej wojnie Polski z sowiecką Rosją, a także ukazanie jego konsekwencji w krótkiej historii międzywojnia oraz w dłuższej perspektywie relacji polsko-rosyjskich, w tym polsko-sowieckich. Wystawa prezentowała losy Polaków, Białorusinów i Ukraińców w kontekście brzemiennej skutki postanowień traktatowych. Część zdjęć pochodzi z prywatnych zbiorów

Stanisława Grabskiego, głównego architekta traktatu z polskiej strony, zdeponowanych w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. Ekspozycja była dostępna na zamkowym dziedzińcu od 16 marca do 24 kwietnia 2021 r. Autorem jej koncepcji był **Adam Hlebowicz, dyrektor Biura Edukacji Narodowej IPN**, przy współpracy z **prof. Markiem Gałęzowskim**. Oryginalną koncepcję plastyczną stworzył **Jarosław Kłaput**.

[Cykl wykładów towarzyszących wystawie >](#)

Wydarzenie organizowane w ramach programu towarzyszącego obchodom [jubileuszu 50-lecia odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie](#)

Source URL: <https://arch.zamek-krolewski.pl/aktualnosc/931-traktat-ryski-odzyskane-dziedzictwo>